

17377

Vat. komp.

I

Mag. St. Dr.

P

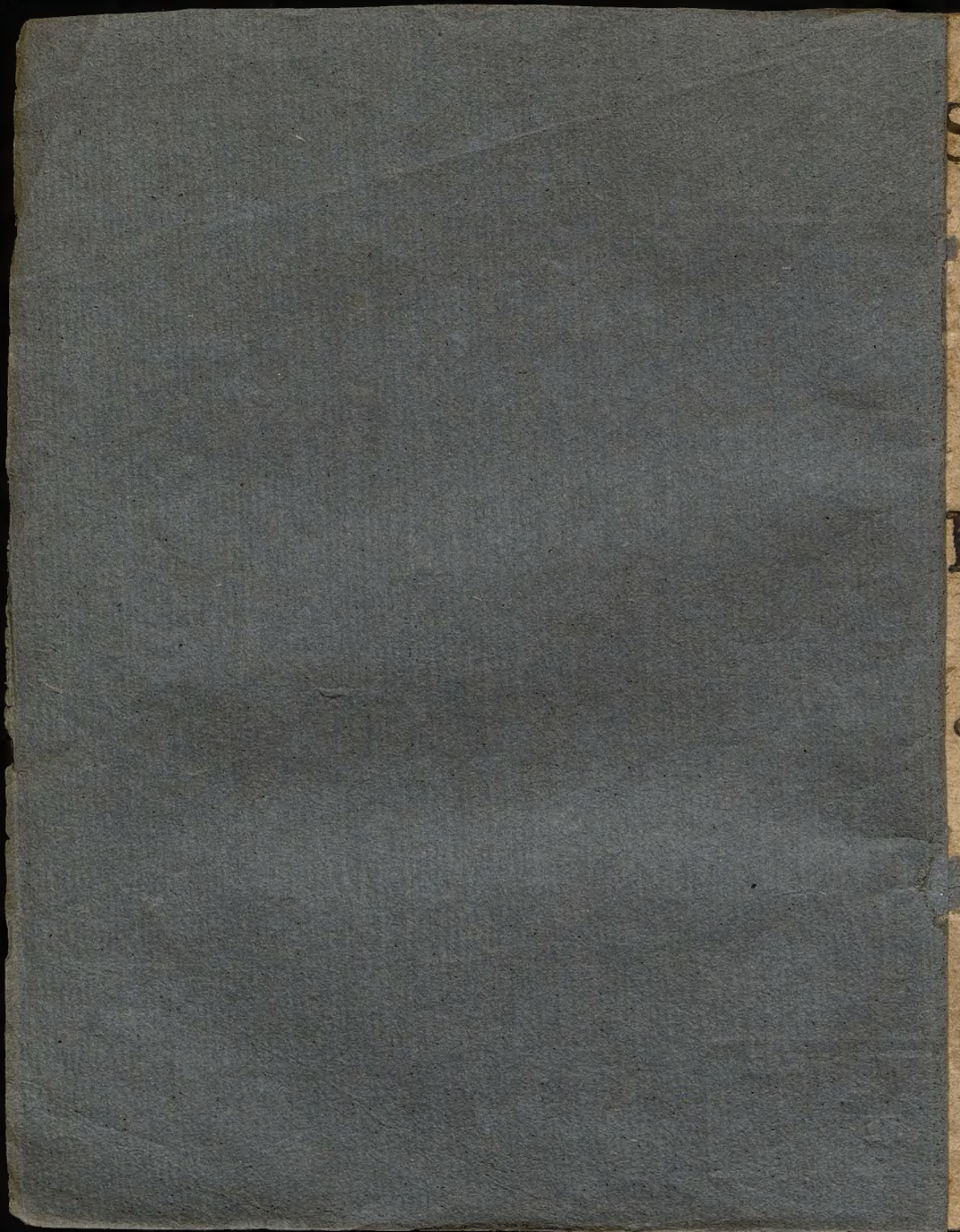
Av. porządku... *Maxim. Prawie starożytny*
w nieuchronne śmiertelności zagat-
niony się.

PANEG. et VITAE

Polon. 4^e

747.

RAWICZ STAROZYTNY

W nieuchronne śmiertelności zagarniony sieć,
W szczęśliwey jednak wieczności,
Wolnością dąrowany.

KAZANIEM PRZY POGRZEBIE
IASNIE WIELMOŻNEGO lego Mści,

PANA PIOTRA
Z PRZEYM
PRZYIEMSKIEGO
KASZTELANA
SRZEMSKIEGO.

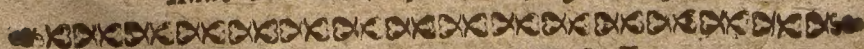
W KOŚCIELE ZDZIESZEWSKIM przy Borku,
OBRAZEM CUDOWNYM MATKI BOZEY ŚLIWNYM.

Przez

W. X. KAZIMIERZA GORCZYNSKIEGO
Kaznodzieię Kościoła Zdzierzowskię,
ZałoŹnemu Słuchaczowi

WYSTAWIONY.

Anno Dni. 1674. Die 14. Januاری.

W KRAKOWIE,

W drukarni WOXŁIBCHA GORECKIEGO I, K, M, Typegr,

PRZYIEMSKICH O Z D O B E

173775

Dzikich bestyi zażartość, lubo bez oręża,
Dobrym wsparta sumnieniem niewinność zwycięża;
Tak z dawnych wieków słynie Rawicz Starożytny,
Przeciw nieprzyjacielowi waleczny i birny;
A zaś przeciw Ojczyźnie szczerą miłość głosi
Cnotą jego, gdy ręce ku niebu podnosi.

WIELMOŻNEMV

A Mnie Wielce Mościwemu Pánu

IĘGO Mości PÁNU

ANDRZEIOWI
Z PRZEYM Y

PRZYIEMSKIEMV

CHORĄZEMV KALISKIEMV

Pánu y Dobrodzieiowi Wielkiemu.

Zdrowia y Szczęśliwości.

DO Braterskiej Wmści M. M. Pána rękicy, kwapi się y po śmierci
Iásnie Wielm: niegdy Ięgo Mśc Pan Piotr Przyiemski Káścielan
Srżemski; aby smiertelny cień ięgo, pod cieniem Wmści M. M.
Pána zostawał, który wysokich cnot Niebośczykowskich; nie cienie tylko y
vmbratilia lineamenta, lecz pełne splendory y żywy Obraz z siebie
wydaje. Wznawał świat Polski we dwu Wmściach M. M. Pánach,
ponowiona sławnych onych w uczoney starożytności Braci Castoray Pol-
luxa parę. Ponieważ iedyne zawse było między Wmśc: M. M. PP. cer-
ramen, aby ieden drugiemu y w odważnych dżitach y w zobopolney Mito-
ści krokiem nie wstąpił: każdy światobliwa ambitia in hac Pietatis
contentione, Primatum affektował. Sprawiła (a słusnie) wspo-
mniánym odemnie Braci, pierwszym między Argonautami Xiążętom do-
myślna Poësis Niebieska Apothecosis, y dotąd ich na Firmamencie
alternata iásnieiaczy pokazuje: nie mogąc inaczey tylko Niebem ná-
grodzić dziwney Mitości, że Brát Brata alterná morte redemit. Tá-
kieś y tak iednostáyne obudwu Wmściow M. M. Pánow były vota, aby

zaden drugiego Grob zalegt; a poniewaz zaden na smierci nie wart
Exempt, przynamni aby wraz obiema ostatni Mrok oczy zawart, y pro-
fanować ich żałobnym Braterskich Exequij widowiskiem nie dopuszczał.
Lecz inaczey Fatis placitum, gdy śmierć która zwyczajnie ślepym i-
dzie pędem, y reiestru niepatrzy, tu także bez respektu, tego pierwey
z świata takoma zabrała ręka, który się później z światem przywitał.
Nie samego iednak Nieboſzczyk iego Mści Pana Kąstelanu śmiertelnym
przeſhytą zezłecem, obita się rana o serce Wmści M. M. Pana. bo ieſliſz
nieomyſlnie ieſt Axioma, że Anima imagis eſt vbi amat, quam vbi
animat, tedy serce Wmści M. M. Pana, które w kochanym całe utro-
pione było Rodzonym, w niemże, od śmierci ſzkodliwy poſtrząć odnio-
ſto; y ſtraciłſy tak żanego a całego Oyczyźnie dobrze przyſłużonego
Bratę, dimidium animæ ſtraciłeſ. A wſakże y tu widzę trybem
Caſtorę y Polluxę alterna Mors, alterna vita: Umieraſ od żalu Wielm:
Mści: Panie Chorazy, nieſpodziana Braterska pomieſzany śmiercią: daieſz
wzajem umartemu żywot, gdy go w ſamym ſobie Heroiczna odżywiaſz
y reprodukuieſz Cnotę. Tak na Niebie chociaſz ginie zoczu y pod zie-
mię zapada Caſtor, nagradza iednak abſentia iego Pollux; y dwoiſta
jakoby pełniać iaſnoſcia, żegluiącym po Oceanie Marinazom, za Bratę
oraz y za ſię ſwieci. Tegoſz w Tobie Wielmożny Mści Panie, zbolatę
po ſtracie tak Wielkiego Senatora doznaię Oyczyzna, który geminatę
virtutum Luce, w ſobie ſamym zmarłego oraz Rodzonego reprezen-
tuieſz; y odważnymi Czynami ſtratę podiętą nagradzaſz, ſłanawſy Pro
Millibis vnus. Więc tedy iſz wſyſcy w Wści M. M. Panu ſuperſtitem
wznawiaa & ſpirantem Fratrem, w tych kilku od pogrzebowego En-
comiaſtą Wieleb. Xdza Kaźmierza Gorczyńskiego żałobnym ſtylem od-
malowany Kartych, tam ſpoczywa, gdzie nie umbratylem, lecz ad
vivum expreſſam imaginem, ſui znaydzie. Przydaſz W. M. M. P.
Wielkiego tym Inkauſtowym Cieniom ſplendoru y ceny, gdy ie wdzięcznie
przyjac rączyſz. Oco vnizenie upraſſaiac zoſtaię.

Wmści Mego Mściwego Pana
Niegodny Bogomogłą

X. BARTŁOMIEY KORYBSKI
Proboszcz Kościoła S. Trojce.

KAZANIE

Vrsus insidians factus est mihi.

Niedźwiedź zaśadłki na mnie czynił. Thren. 3.

Chodząc przed śmiercią/paść na hał ostry/trze-
Vśba na to żałobne rzewliwego Proroka odno-
 żwie Threny. Żałosne Auditorium. Wielkiego
 serca Krolow Angielskich Cora/dorodna na sro-
 giej bestyi Kawiczanka/wtracona na zgubne imię Nie-
 dźwiedziowi dla nieszczesney successyi/wybiega z dobrze
 opatrzonego zamku osiodławszy Niedźwiedzia/a wybie-
 gaw pola/niechcąc pokatnie ładajako umierać. Bois się
 iedźco Niedźwiedzia/ze byś na tysiąc zelżywyszych śmier-
 ci wymyślać nie pādła. W iednym ci to siadzeniu/na ied-
 nym rumaku/a dopieroż na iednym Niedźwiedziu/o ied-
 nym cuglu śmierć z iedźcem siada/ Post equitem sedet
 atra cura. Niechayże iedno przemysłna łowczyni śmierci/
 parkan na tego Niedźwiedzia stawia/ (wsak to iey wcie-
 cha myślistwem się zabawiać/ Expandit rete pedibus me-
 is. Threnor 1.) y do sieci napadzi/nie przecznieś się lub na
 Niedźwiedziu; bo ieszcze nie było tak prętkich nog Nie-
 dźwiedzia/ktoryby ten iey parkan vbieżał; Nemo vn-
 quam erravit ad Sepulchrum. Baniach dobrze owych gon-
 cych pieśców zaprawnych na krwi Krolowskiej Krolow-
 wy Jezabel za toba zemknie/pominawszy Niedźwiedzia/
 krwi się twoiej Panteńskiej naleptać mogą; Vrsus insi-
 dians factus est mihi. A kiedy cię ta sroga y dzika bestya
 do iazdy niesposobny Niedźwiedź zbedzie? sam cię kłem
 swoim zmele/abo wdrobne kęsy rośarpać może? Vrsus
 insidians factus est mihi. Nie wierze Krolowskiej Familii
 Coro/ze byś tey posty przeiść nie miała/ obiegając na

Poeta:

Seneca:

4. Reg.
9.

tym Niedźwiedzia po Czechach / iako się to śmierć na czas
 sierścia Niedźwiedzia pokrywa. In Imperio w Roku 1570.
 pod misopust kilku znacznych Komesow oddało wizytę
 Berhardowi znaczniejszemu Komesowi; przy dobrej
 myśli / chcąc Berhardus wielkich myśli młodzian / Ko-
 mesow wciążyć / stryć się od gości schroniwszy z kilka
 Paniat przedniejszych / wstary się Niedźwiedzie / żywi-
 ca dobrze napoione oblekli; wynidzie Scena owa Nie-
 dźwiedzia / goście niewiedza kto; cieśa się Pokami Nie-
 dźwiedziemi / ieden z nich nieostroźnie płasy wyprawu-
 iac (a było to pod okropną noc) narażił na goraiaca
 pochodnia / y Skora zapalił. Spektatorowie w śmiech
 to sobie obroca; Panista owe tłumiac na sobie ogień /
 ieden się od drugiego zaiął; dopiero kiedy miłoś-
 dza prośa / Berhardus dobedzie głosu; rzuca się go-
 scie / niżeli wody dodano / splonęło owo igrzysko Nie-
 dźwiedzie. Podobnie widzę popisuię się na tej bestyi
 nieofietznanej Sessorko / iako ow / szczęście że na odmało-
 wany bez muntuku Niedźwiedziu / którego kiedy
 w impecie leżacego pytano / Quo tendis? a ty do kad?
 quod iste ducir; Bog że to wie / daleko mie ta bestya za-
 nieście: a zątym iuz podobno łapami Niedźwiedziemi
 stretowana wchodzi w Threny Jeremiafiowe / Viri in-
 sidians factus est mihi. Na coż mie to z imprezy zrażacie
 płochę to tylko osoby / młodzi wyuzdane ten Niedźwiedź
 zbiia / iaka niegdy w Czechach we krwi własney zatopił.
 Eras confusione plena, conculcata in sanguine tuo. Alnie te
 Niedźwiedź zołe iako Krolewnie białe / na ktoreg mnie
 cnota wysoka / dzielność Amazonka wsadziła; ia Nie-
 dźwiedziem / nie on mna / rzadze. Byłaś mi w podeyrzeniu
 śmierci / iakobys się w tych Niedźwiedziach utaiła łap-
 pach / takiey zązartości w Domu Jásnie Wielmożnych Przy-
 jemskich dożazawsy / serdecznegs Przyiaciela Jásnie Wiel-
 możney Iey Mści P. Kasztelanowej Szremskiej wydarła Nie-
 dźwiez

dsławiedzieo; Jásnie Wielmożnym Bráci y Pokrewnym
życliwego Brata / Wyczyńcie Senátora / bo Jásnie
Wielm: J. M. P. Piotra z Przyimiy Przyiemskiego Szremskiego
Kástelana, Religii / czci Najsławiejszey Matti Bóstiey Cu-
dotworney w tym Obrazie Promotorálnam Kápianom/
przytý mieyscu Dziedzica / y Dobrodzieia. Ale poniewaz
to tobie Niedoświédzico wrodzona tyrannis / darmo ci
werować / bo sie nie odmieniś. Temu sie iatylko Niedoświe-
dziowi przypatrować beda / iako chwalebnie pod regimes
te rey Sessorki chodzi. Niechayze to wśytko poydzie na
wistka chwale twoie żywych y umarłych sedzio Chryste Iezu

Nie łatwo karczyśta bestya Niedoświédzia ouzdać /
trudno go dosiesć / powie ow / Ktory Niedoświédzia
chcac wykraś / wpatrzywszy pogoda / kiedy Niedoświédzia
ca z lochu na oblow wypadła / on tym czasem do tamy;
niżeli owe szczenieta pozbierał / powraca Niedoświédz;
śmiałkowi owemu o zdrowie idac / tudzieś przy drzwiach
tamy wtawşy sie wchodząca osiada Niedoświédzica / wy-
padnie bestya z owym to ieżdżcem / zainfoná lata po-
kniei / podśedşy z nim pod drzewo / sam sie zbył dopad-
şy rełomá galeşi; ząarta Niedoświédzica nie czuac ze by
ieżdżca zbyła / postaremu krazz; on tym czasem wcieczła
sie jalszował. A ty Krolow Angielskich Coro / iako śmia-
ło Niedoświédzia osiadaś? czyli to Matestat Páński do
powinney szolobitności y samym bestyom karku nala-
muie? czy niewinność twoia krazac po roznych świata
tego Trionách / iuz to w samey Koronie Polskiej blisko
śiedmi set lat / a przecis wcale bez naruszenia / tak ci pod
regiment Pánienśki podbiła Niedoświédzia? ze rad nie
rad po twoiey śacze woli? Nie zawşe y sama niewinność
zżarteę kietzna Niedoświédzia. 4. Reg. 2. Rozigraly sie
swywolne chłopietá na przedmiesciu Bethel / y poczi-
wego staruska Elizeusa znieważely słowy / rozgniewa-
ny za tym despektem Prorok Páński / rozkázal dwóm Nie-

dźwiedziom/aby owe dźięćlā rozśarpali; egressi sunt duo
 Urši de saltu, & laceraverunt ex eis quadraginta duos pueros.
 Dźięćlā owe wedle Tostata w piątym dopiero roku/ie-
 szcze mleko na gbie. Pytā się Iustinus Martyr, czemu tak
 surowie dźięćinna płochość/ten łaskawy sługa Pański v-
 łatal? vt in filijs Patres quorum illa culpa erat propria, ple-
 terentur: pueri enim a Parentibus didicerant Prophetas cō-
 temnere, & ideo eade liberorum castigavit Parentes. Nie-
 tak dalece dźięci winne/iażo rodzicy/od ktorych się dźię-
 ci swywoli napily. Jeszcze ta sekret / mowi Abulensis,
 Trudno bylo w krainie oney obaczyć Niedźwiedzia/Pro-
 ra się samemi tylko lwami zagesćika była. Czemuż Eli-
 zeus nie zemknal lwa iednego y drugiego na swywolne
 dźięćlāzale Niedźwiedzi? Na opatrney Rodzicielstwiey
 niewinnościom onym schodziło edukacyi/ dla tegoż Nie-
 dźwiedzie w rozśarpanych dźięćlāch rozumu Rodzicow
 wzelt. My bestye iakich pielęgowania do naszych szcze-
 niat nie przykładamy/ zebyśmy ich tylko Niedźwiedzia-
 mi wystawili/ wylizali; dźięćlā wase lubo na wciwym/
 na cnoće/ na dobrej sławie/ y na samy zbawieniu swam
 łala/ przesyptacie Rodzicy/ a toż my Niedźwiedzie za te
 dźięćlā/oraz y za sercā wase Rodzicy. Urša partus suos ad
 sui effingit similitudinem, tu filios tuos instituere similes tui
 non potes. Infulat Mediolański. Pod regimentem trzy-
 masz Niedźwiedzia stározytnā Rawiczanko / a w Osobie
 Jásnie Wielmożnego swietey Pámieci Senatora lata
 porywezey pospolicie mlodości. Czy nie pod guly rza-
 dem mlodość Twoia Jásnie Wielm: Senatorze? Ktoras
 madrezy oddal Palladzie/ w školach dowcipnemi nauka-
 mi polderuiać rozum/ Urša partus suos ad sui effingit simi-
 litudinem. Vznał Niedźwiedź żeś partus Uršinow / dla
 tegoć się poddał/Rodziciela Uršinā Jásnie Wielm: Stā-
 niślawā Przyemskiego. Rodzicielki z Doma Jásnie Wielm:
 JJ. MM. PP. Opalinskich, ktorego dźięćinne lata tak
 gulo

Mendoza
 in 1. Reg.

Lib. 6. in
 Hexam. c
 4.

Gzulo/ ad sui effingebant similitudinem, pielegowali/ że
wiele Rodziców przykład brać mogą/ Którym owo mło-
dopłynny Bernard żążartość Niedźwiedzia na oczy wy-
rzuci/ non parentes, sed peremptores, nie kstatuia/ nie
formuia do cnoty/ ale zabiiiaia na duszy/ partum własna
krew swoich/ pieściono w iedwabie wliiaiac. Domow
wielkich/ Domow Senatorskich Imprezista ieden chce
wyrzucić ćwiczenia dżiatet/ wystawił Orła na wysokiej
skale/ Który nie cudze piórka do gniazda gromadził/ wy-
ściełaiac nimi Orletom/ aby się potym miekko przesy-
piały/ ale chrost/ cale palcący wlozeł na gniazdo/ napi-
sał pod nim / Altius volabunt, po tym chroście poida
wzgórę Orletą. Coż za pociecha z takiego partum, kto
regó w gniazdzie chrostu ostrego ćwiczenia/ iako Orzeł
Orletą w domu y w szkołach na skale twárdych niewczas-
sow Rodzicy trzymali? chce go wdać do szkoły/ do dwor-
cu/ do woyska/ Altius volabit, poidzie wszędzie w górę ias-
ko Orle. Orle tego instytucya widzieliśmy w Sw. Pam.
Senatorze/ Kiedy z młodu zaraz do vsługi Rzeczypospo-
litey zaprawiony/ Altius volavit, piał się wysoko do ska-
wy w obozach rożnych z odwaga zdrowia y kosztu; iako
prawdziwy Orle Sarmackiego pullus, Altius volavit.
Młodzieński wiel swoy Ursinus ten krawcy Konsektro-
wał Bellonie. Co pewnie Niedźwiedziu młode lata ier-
go w dalekie od Oyczyzny zanieśiesz. Fraie? żeby się po
Niderlandziech sposobu wojowania uczyć/ nie w pieśczo-
ty Cudzoziemskie/ ale w niewczasny Woyskowe w domu za-
dała tego Ursina krawca Bellona. Po skończonych nau-
kach takie zawział ku vsłudze Rzptey serce/ że się żadnymi
perswazyami w domu trzymać nie dał/ ale koniecznie żeby
się do Obozu przeciw wiatozłomny Koronnym nieprzy-
iaciołom pod pilawce/ pod Beresteczko wprawić/ by też
z nadwreżeniem zdrowia y własney substancyi.

Mruczy ta bestya/ Niedźwiedzia naturą do knieli /
do Das

do Dabrowy ciągnie. niech idźcie/pozwol Sessorko ; żeby
jednak na Kiel nie brał / chce się z pod twego wybrać re-
gimentu/ nie do Łada z nim dabrowy. Diodorus Siculus
piseo Dodonskim gain Jowisowi poświęconym/ który
drzewa nie proste mając/ był w takiej wadze y posłano-
waniu / że z niego nie wychodziła gałązka/ tylko albo
Mercuriusowi na łaskę/ albo Minerve na ofiepna drze-
wce do Cheragwi/ albo Marsowi na regiment/ na buła-
wa/ albo Krolom na tabłkę/ na insignia. Wiedział/ iako
przypadł Gáy ten Nledźwiedziowi twojemu! masz ręce
nie zatrudnione/ przepatruje sobie drzewka/ które się
na takie Insigne y Domowi twemu zniósł; ia tym cza-
sem wyprowadzę Stárożytną Rawiczánów twoich fami-
lia. Ty sama/ wiem o tym że się pochwalisz. Siedzę na
tym Nledźwiedziu w enot; nienaruszona/ w wierność Bo-
gu y Oyczyźnie cała/ w dzielność Amazonską odwazną/
w dostojność eminencyi Krolewna/ ręce moje nie do tros-
sienek/ ale do tabłki szerozłotego; Biore ia Iabłko. Rá-
chui Drsinow Jásnie Wielm: Przyiemskich Domu Two-
iego Sago & toga Przechacnych Nlżow/ którzy dzielno-
ścią przeważną w fczyceniu iabłka Oyczystego pracow-
wać nigdy nie wstawiali/ komputui Regimentarzow/ Se-
natorow poważnymi funkciami Krolestwa y Rzprey za-
służonych; trzeba tu w iedną rękę fascitui Łask/ w druga
Regimentow/ drzewcow do Choragwi; wydzielić drzewa
na tak wiele Krzesel y Subsellia Senatorskie/ które zamie-
pedissequa Domu Jásnie Wielm: Przyiemskich. Czyżże dia-
stribut; Honorow pod baldachinem Miłościwa Krole-
wno; day Łask; Andrzejowi Przyiemskiemu Marszałkowi
Nádworkiemu iá potym Rástelanowi Gnieźnińskiemu/
druga Łask; Jásnie Wielmożn. Rodzićcowi tego zmar-
łego Stánisławowi Przyiemskiemu Marszałkowi Nádworkiemu
Generałowi Wielko-polskiemu; która iego Łaská Virga equi-
tatis pámiatná po dziś dzień/ kiedy bez respektu / bez in-
teresse

teresse/ a zátym bez mantamentu Sady lego Marszałka
powście bywały. Lastá lego Virga Virtutis, Cnot wyso-
kich/ żarliwości o Honor Boski/ osobliwie o Honor Nays-
świętszy Bey Matki Boskiej Cudotworney w tym OBRÁ-
ZIE, ktory y gruntu Kapłanom na mieśkání przy tym
Kościelie rozprzestrzenił/ y znaczna przyczynił Funda-
cya. Przy Łasce Muhet Virtutis, niemniejzych Cnot Ma-
trona Jásnie Wielmożná Marszałkowa Nádworka Genera-
łowa Wielko-polská, ktorey dobroczynna ręka te mury/ te
kamienie w tym Kościelie głosa do tych czas. Regiment
Marsowi. Jeszcze za czasow Augusta Krola y Stefana
Bátoreg Stanisławowi Przyjemskiemu Kormistrzowi Kro-
lewskiemu/ktory za krwawe wysługi Prefektura Kamie-
niecka ozdobiony/ dwóch znaczących Stryiow św. Pám.
zmártego/ Krzysztofa y Zygmunta Przyjemskich nie miały/ ko-
stem swý własny Regimenty piše na vstuge Rzpcey wy-
stawiających; iednemu z nich Krzysztofowi Przyjemskiemu w
Młostwie za całosc Wycyzny zastawiajacemu sie tudzież
w potrzebie umierajacemu wielkopomny Koloss Polski
wystawił Historik. Hunc non silebit ventura posteritas,
cui in pectore exaratum fuerat, Amor Patriæ; in fronte;
Honestum Familie. tego następujace wielki nie zamilcza/
ktory na piersiach nosił Młosc Wycyzny/ na czelę Re-
putacia Urbinow. Na krzesła Senatorskie sadzai Krole-
wno owe rady zdrowe/ sprawiedliwe dekreta/ czule oba-
mystawiania o całosci Wycyzny/ głosne do tych czas na
Seymach/ na Seymikach Vota, Woyciecha Przyjemskiego
Kasztelana Łeczyckiego/ Andrzeja Przyjemskiego Kasztela-
na Gnieźnińskiego/ Jásnie Wielmożn/ św. Pám. Piotra
Przyjemskiego Kasztelana Szemskiego/ podeymie sie y
Regimentu iako Kormistrz J. K. M. Konserwuje Kro-
lewio/ a nie zawiadzie sie Drzewce do Chorągwi nie dosyć
ze odmalowane przy tym Niedźwiedziu na Chelmie;
trzeba tu rosltego drzewca Jásnie Wielm. J. M. P. An-
drzeio-

Okolski

drzeiowi Przyjemskiemu Chorażemu Kaliskiemu Rodzo-
nemu S. P. zmarłego/ który powaga gornego Woies-
wodztwa na choragwi nosi/ pomieści się wręce to drzewo
ce do Choragwi Jásnie Wielm. Kastelanowi Szeme-
skiemu który choragwia Kostem swoim wystawiona/ nad
nieprzyaciółmi wiary Chrystusowej/ Wyczyzny/ y Do-
stojenstwa Pańskiego/ mastwa w Marsowych polach do
kázował. Swiat oto Polski patrzą na Filios magnae ex-
pectationis Wielmożnego J. M. P. Chorażycę Kaliskieg
Synowcę Tego zmarłego/ Wielmożnych Kastelanicow
Chelminskich y dla tych inż latorosli w tey dabrowie w
gora ida/ ktore guberną znamienitego w Wyczyźnie czasu
swęg dorosta. Jaks chwalebnie Jezdzo Niedźwiedzia
w tey dabrowie Domowi Twoiemu Insignia nązbierała!

A teraz dokad? czas do Nawy Jásnie Wielmożnych
J. M. P. Opalinskich, tamże tym Niedźwiedziem
naterui. Był Niedźwiedź w Korabiu Noego/ który cos
tylko poszedł na Nawę/ a zaraz iakoby infy. Pyta się
Augustin s. Animalia carnivora, iako Niedźwiedź czym
też żył w Nawie Noego? odpowiada/ że communi pa-
bulo; tak; i takawiał/ że iedno żiarno; potulna zbierał
gołębica. Vznaś Krolewno/ iako poważnie do tey Nao-
wy/ ktorey Rotman inż nie Noe/ ale sam CHRYS-
TUS, do tey Nawy/ ktora nie kilku ludzi/ ale cała Wyczyzna
przy nąywalnieyszych tey toniach wwozi zawśse szczęs-
lie; do tey Nawy/ ktora ma za wysokie antenyy Máro-
salkowskie Lastki/ za rozpuszczone Vela, Arcybiskupie
Palliusze; za proram Biskupie Infuły/ za transtra Ses-
natorskie trzestá/ za głębokie Cariny. Ránclerkie pieczes-
ci/ za wiosła/ Żetmánskie buławy; do tey Nawy podo-
bney Nawie Antoniusá/ ktora była o żąglu purpurowy;
y przy tey Nawie żągiel purpurowy/ dżitkich Bisarmán-
com posoka/ y teraz świeżo pod Choćimem zpurpurowa-
ny. Junctim exeunt; quæ disjuncte intraverunt; mowi

Glossa;

Glossa; porządnie / para a para wysiadały bestyi; / Na
wy / Noe / do ktorey poiedynkiem wchodziły. Sakramen-
talny zwiaszczeniem znowiona Para wysiada z tey Nawy /
Jasnie Wielm. J. M. P. Piotr z Przyimym Przyiemski / Ks.
sztelan Szremski / Jasnie Wielm: Jey M. P. Katarzyna
Opalinska / Ks. sztelanowa Szremska; wiec / Bonis avibus?
wszak tak przyiaciela dozywotniego v Starych w dom
przybywajacego witano. Nie pytano sie czy znalazła
wana skatula? z bogata sukcesia? ale tylko / Bonis avi-
bus? czyś na Szrydelkach potulney golebice w dom przy-
była? Nie zawse / mowi ztory Káznodzieia Chryzostom
s. Bonis avibus wlatuje w dom dozywotni przyiaciel do-
brym prakciem; bo ieżeli swarliwa / to sroka; ieżeli skos-
dnica / to sowa; Bonis avibus; w Matzenstey zgodzie by-
ło tu poszanowanie zobopolne przez lat dwadziescia
ztery / erat cor vnum, & anima vna, co Lukasz s. o pier-
wszych chrzescianach napisal / iedno serce wase / iedna
dusza wafa byla. Widziec to bylo / wprawdziec caly czas
zgodnego pomieszkania / ale mianowicie przy ostatnim
punkcie Niebozyczkowstwu / kiedy iego choroba Twoim
zlym zdrowiem / iego szkania Twoim wzdychaniem / iego
smierc ledwie nie Twoim konczyła sie szonaniem. To
fleynot zdobiacy Matrony Senatorstkie / w mowie po-
miarkowanie / szanowanie tego / od ktorego bierze / ze
Senatorstka. Mariti reverentia & taciturnitas, hac sunt ma-
xima Principum faminarum decora.

Ambros. l.
2. Offic.

Jeszczesmy dzis nie widzieli Niedzwiedzia z lwem
poiedynkujacego / Stározytna Rawiczanka ta nam sce-
ne wyprawi. Lew z polnocney knieii na samo tylko echo /
tuż nie mitiora animalia, iako zaiacy / ale Catulos Leonis Amos. 3:
lwie polskie animasse ozional / Leo rugiet, quis non ti-
mebit? przed ktorym iedni iako Cervi emissi ielenie za gra-
nice polskie pierzchali / drudzy prostrati, (bo leo prostra-
tis parit) wdali sie po iego protekcy. To y tobie Nies-
dzwiesz

Oświedziu natę Lwi rył ogromny pewnie pod Polany
sądrzy? quis non timebit? Lubobys Cnā Rāwiczanko dzieło
ności Amazonkiej dobrać chciała na lwa tego vderzy
wszy/ iuż go tu nie nabieruieś/ bo wedle Pliniusa Vrsi
tympanis fugantur., na dźwięk kotłow wojennych Nie
dowiedz zaleczego serca. Nie wstrąsysz Lwie; położy się
iażem nie Ceruus emissus, ale Vrsin. Kiedy wiary Chry
stusowej nieprzyjaciół lew ow strąsny/ iuż przeciw przy
rodzonemu prawu in prostratos iaziebat, fortuny y przy
nich życie Koronnym odbierał Synom/ Catulus Vrsi Ja
śnie Wielm. *Kasztelan Szremski z Jasnie Wielm. Wuo
iem Swoim. Piotrem Opalińskim Woiewoda Kalisim/
(ktory murem Wyczyźnie w tym pograniczu przeciw te
mu Nieprzyjacielowi stawał.) do Słogowka prosto/ kę
dy wierne poddaństwo oddawszy Krolowi Panu/ tudzież
otuchę de recuperanda armis Patria. uczyniwszy/ chciwe
flawy pierśi za Religia y dostojenstw Pańskie/ za wola
ności spólnie zastawiali. Bedac Kotmistrzem pod Ja
śnie Wielm. wspomnianym Pułkownikiem Kote Polpos
litego rufenia pod Lesno naprzód zprowadziwszy/ tam
pierwszy szczęśliwy Woyny progress. Dalif. Pod Kosciań
swoim własnym kostem Choragiew Kozacka odkryta
dosyć ku znaczneysey wstydze Kzptey wystawiwszy na
podiażd pod Sielna silność y męstwo tę Urlina vznał
Nieprzyjaciół/ bo mało natę że kupa znaczna Piłku Koro
netow Szwedzkich rozromił/ znaczneysego Oberste
ra Dziastra wziął. Co cie też Jasnie Wielm. Kąstes
lanie Szremski zagrzewało? żes własne zdrowie gotow
był wydać na szanc/ stawiając przeciw temu Nieprzy
jacielowi? Straśny woysku Izraelskiemu pojedynel
był z Goliatem 1. Reg. 17. Straśny nieprzyjaciół/ wpa
da serce wrytkim/ żaden się na owego Kirysnika odwa
żyć niechce. Wysunie się Dawid/ y porachowawszy się
z silami swoimi chce pojedynkować z Goliatem. Wi
dzi*

dzi ochotnego pachołika Saul/ y pyta go co by zdy był?
Pascebat servus tuus gregem Patris sui, & veniebat Vrsus
& leo, & tollebat arietem, & persequabar eos, Vrsu in-
terfeci ego servus tuus. Stawałem ci ja wprawdzie nad
trzodą Oycy meiego/ przychodził Niedźwiedź/ grywał
mi po baranku z trzody/ pochwyćwszy ja Niedźwiedzia/
iako muchę zjadłem go. Słyszałaś rezolutę Saul/ po-
wierzą mu fortunam belli, Klęka na niego ten ciężar/
kaze bezpiecznie poiedynkować. Co czynisz Krolu? tak
prędko wierzyś jednemu z swola odwaga wylatuiace-
mu? mógł Dawid przy trzodzie w labę piskzałki zaswi-
stawszy widzieć Niedźwiedzia plasającego/ to mu już za-
raz dać wiara/ że z Niedźwiedziem zapas chodził? Kaze
wyprowadzić Niedźwiedzia Miłościwy Krolu/ niech
się z nim w oczach twoich łamie; idzie tu o Krolestwo/
przegra Dawid/ zginełiśmy wszyscy. Zbiła te suspicia o
Dawidzie Augustin's. Intellexit Rex, cum videret audē-
tem puerum, aliquid in eo divinitatis esse, nec illum sine
divino instinctu talia posse presumere. Postrzegł Krol że
Dawida wymuiaceg się o honor Bostki miała znacznie sekū-
dować ręką Bostką. Religięc to albo wiara Twoja Jasnie
Wielm. Senátorze nienaruszoną tąć to aliquid divinita-
tis coś Bostkiego/ przy ktorys stawał/ protestowałeś się
przed Maiestatem Bostkim/ żeś nie tylko w Wierze S.
Katólickiey/ ale y za wiara gorow był na ten czas umie-
rać. Tec to tace w Niebo wyniesione prawowierney Ra-
wiczanki aliquid divinitatis coś Bostkiego / iako niegdy-
Wodzą Izraelskiego/ po ki ie trzymał wyciągnione/ Vin-
cebat, zawsze przy nim wygraną; iakie tylko spuścił/su-
perabat Amalec, brał gore Nieprzyiaciel. Y Tyś vince-
bas przy tych sey reku/ gromiles Wiary Chrystusowey
nieprzyiacielą/ swanku żadnego nie odniosły. Ze przy-
honorze Bostkim/ przy Religii stawał Dawid/ wy-
grał poiedynek/ ale y ipes pramij Kontentacya czylić
serca

serce przeciw nieprzyjacielowi nie dodała Dawidzie?
Napał Dawid przed pojedynkiem na Dworzan Saulo-
wych/ słyszy rozmawiających/ nadstawia ucha/ a oni so-
bie o kontentacyi żołnierskiej rokuia/ y zamięszawszy się
miedzy nich/ spyta? Quid dabitur viro, qui percusserit Phi-
listaeum? Ja pierśi poniosę/ trwi własney przelać odda-
łuiś. Wydzilieli mnie też to Dworzanie/ co Pan obiecu-
ie? czy mnie ś. ma tylko obietnica nie zbędzie? (iako to y
Dworu) a kto inszy przedemna wgoni? odpowiedza mu.
Hac dabuntur viro. Niezatrzymując Dawidzie/ byles
się tylko odważel? A tak że to hoyna ręką Państwa dobrze
zasłużonych kontentuić? odważę się ja przy Bogu/ y swęg
dokażę. Wrodzona do sławy ochota/ y w ludzich Ry-
cerskich potrzeba widze wdzięcznością zagrzewać/ za kto-
ra tym barżey serce na nieprzyjaciela roście/ y wiele
dokażnie. Jes Jásnie Wielmożny sw. Pám. zmarły nie
tylko substancyi własney/ ale y z zdrowia wśczerbkiem
za wiare y Wyczyznę zastawiał się/ słusnie zeoby Wyczy-
zna trudy wojenne kompensowała była/ iako tam ktoś
wkontentowany zawołał; Felix Patria, in qua linteo re-
munerationis sudores laborum terguntur.

Czy wymyślnie? czy li zeby o ko napast? poszedł Kato mi-
dzy statuy Rzymskich Achillesow/ pilno się iem przypatru-
jąc/ ktoś z boku przypadnie do niego/ pytaiąc? czemu two-
jey niewidac Statuy y obrazu Catonie iużś odważne
przyślugi twoie zarobiły sobie na ten Koloś? Odpowie-
dział: Malo percunctari homines, cur mihi statua posita
non sit? quàm cur sit? Wiscy mi to wezgni/ kiedy się py-
tać beda/ Czemu mnie miedzy tymi obrazami nie po sta-
wiono? aniżeli by narzekać kto miał/ za co też ten Ko-
łos dano Catonowi? Wdzięczney tego zawśe słuchac
o tobie Jásnie Wielmożny Senatorze/ kiedy się pytało?
Czemu twoie męstwa/ zasługi nieukontentowane? ani-
żeli kiedy mówia/ iako o wielu/ czemu temu konferowa-
no?

no? co za zasługi tego? obozu nie wodził / chyba na o-
brazie malowany / albo na obrusie drukowany? Cur.
huic statua posita sit?

Wierności ku Panom / Krolom swoim Fabricius Ge-
sualdus taka wynalazł imprez. Na Choragwiach swo-
ich Wodz ten Neapolitański nosił krzak amarantowy /
zrey okazy / że sie w domu tego nymniej sy mantament
nie szczerości przeciwko Wyzysnie nieznaydował / wiare
cała Krolom Panom swoim chowając / y one trudami
woiennemi / odwaga / zawsze na każdym mieyscu / gdzie
wskazywała potrzeba / znacznie promowuiac; Amarant przy-
ozdobił tym napisem: Nunquam languescimus. Nigdy
prawi nie wiadna zawsze ozdobny / zielony. Należy mi
Neapolitańczyku tego Symbolum / abym ie mógł prze-
nieść w Dom Jasnie wielmożnych Jchnsctow PP. Przy-
jemskich, ktorzykolwiek z niego wychodzili / ci wszyscy na
tych Choragwiach / ktore wty Chelmie / szycie sie mogli
amarantowym krzakiem / y przy nim pisac: Nunquam
languescimus; nigdy nie znamy zwiednienia / zawsze kán-
dor nieodmienny / zyczliwość bez fałsu / obserwancya po-
wolna chwalizmy Krolom Panom naszym. Porwał sie
Aquila ostry Sueticæ irruptionis, szycił sie św. Pamięci
zmarły krzakiem amarantowym / y tym napisem / Nun-
quam languescimus, wiary torem Przodków swoich Panu
dotrzymał. Turbo domowego zamieszkania nie tak daw-
nych czasow / inż też pewnie ozdoby Wiroru twoiego a-
marancie naruszy? Nunquam languescimus: amarant na
tych Choragwiach w zieleni; niechciał Jasnie Wielm.
Senator ręki swojej obrocie / vt intingentur in Fratrum
languine; aby sie miała była mazać krwia Synow Ro-
ronnych. Nie darmo Cna Rawiczanko wystakuiac na
tym Niedzwiedziu po owej Dambrowie / kiedyś Insi-
gnia Domowi Twojemu zbierata / kiedyory twoie pod
korona Krolewsta rozpuszczone / nie zawadziły o gatas
iaka!

iała/ iako niędy Krolewie Absalon pod Korona także
2. Reg 18. wtrąsione nosząc włosy w dąbrowie Rebelizant wchodząc
na nich zawisł y trzema przebity włóczniami/ mizernie
zginął. Rabbiniowie Żydowsky tego zawisnięcia na
Mendoza tych króźtorach przyczynę daia; Tria corda quodammo-
in 1. Reg do furabatur virorum Israēl, scilicet, Regis, Ducum, &
plebiorum; wykradł trzy serca Rebelizant/ iedno Kro-
lewskie/ Senatorskie drugie/ trzecie pospolstwa/ buntow-
iac ich przeciw Młaiestatowi; i y dla tegoż iako złodziey
wierności przeciw Panu/ a ięszce przeciw Oycu/ obie-
sil się na tey peruce / y trzema włóczniami za te trzy ser-
ca wykrądzione/ serce nim przeszyto.

Nie krądziona/ ani przez obłudne captie nabyta serce
Braterskich miłością szczycił się Cna Kawiżanko w O-
sobie Jasnie Wielm: Senatora. Miałas zawse Wiel-
ką Krolewno w Francimerze twoim za służebną Miłość
ludzką/ gdyś tak przyiemna szczerością Niebo. Piotr Przy-
iemski, serca wszytkich krapował/ że się z Titusem Cesa-
rzem słusnie Amor & Delicia Orbis Poloni nazwać mogli
ktory aby affekty wszytkich pozyskał/ na wzor Aposto-
ła/ Omnibus omnia factus, całe się do usług każdego ak-
kommodował. Nie pobladze/ kiedy nim ta Cna Kawi-
żanka z pola śmiertelności z iedzie/ na iedney z tych/ kto-
re się w chelmie świeca Chorągwi odmaluje symbolum/
ktorym się szczycił Carolus Fridericus Książę Cliwiy y Julis-
aku. Kazał ten wystawić Tarcza samemi tylko sercami
ludzkimi zasądzona / ktore wszytku iakoby y porządney
sprawie stały; na kraiu Tarczy wokoło pisane były słowa
Hic murgaheney esto; na wierzchu przydał inscriptia Be-
nevolentia Bonissima Guardia, chcąc tym wyrażić Szero-
głisłkiem/ iż bardzi się z affektow życliwych ludzkich/ ni-
śli z Pańskich dostatkow/ z obronnych (ktorych Panem był)
Sortec/ z armatnych Gwardiy/ z liczney usług assistency cie-
 był. Tak ludzkiej życliwości Gwardia/ otaczała Wiel.
s. Pam.

s. Pam. J. M. P. Kąstelaną; miał zawsze ad nutum.
powolne serc ludzkich przychylności/bo nie tylko fortun-
ale własnego nawet zdrowia/ zarabiałac. sobie na-
miłość pospolita/ dla Przyjaciół/ dla samśiad nadstawić
nie żałował. Wiele na dobrym samśiedztwie należy.
Themistokles gdy sprzedawał majątność swoją w Ate-
nie obwołać kazał/ przydał y to/ że ma ze wszad samśia-
dy dobre; rozumieć iac iac być (Kąpnieysza za dobrym samś-
siedztwem Axioma; Homo homini lupus; a iac odmieniam
Homo homini Vrsus, samśiad samśiadowi czasem stanie
za Niedźwiedzia/ nie tylko wciśnie/ ale y kąpnie. Nie
był samśiadowi Niedźwiedziem Ten URSINUS. Po-
wiedza on/ iezeli kiedy ktoremu z nich był potencya
swoia cięski? albo w nieprzyjaźń iaka z samśiadem pie-
dykolwiek zaśedł? y owsem rozroznionych iednak! pra-
wda y tey y owey stronie przed oczy wystawiając: Wy-
Panie Bracie odstąpcie swego vporu/ wy też ostatek
trzywdy na Pana Boga puscćcie/ v ktorych y v wszystkich
Braci miał nie tylko popularitatem, ale y miłość/ nie ża-
lując w domu/ y na każdy miejscu każdemu z Braci chle-
ba/ nie kuczac bogatemu y v bogiemu reki/ ludzkość y v
kłaćność wrodzoną/ powolność ku wszystkim ochotnie-
mu te ruce roferzać kazała.

Dotulny pod hamulcem Cney Kąwiczanki Nie-
dźwiedź iuz iey w tych wyniesionych w niebo reku nąsłao-
dacie. Powiadała o Niedźwiedziu/ że z poranku obraca-
ła na wschod słońca/ y te łapy/ ktorych miasto reku za-
biera/ złożywszy/ coś sobie fepce/ witać iac nie iako Ori-
entem solem na wschodzie słońca. O iakoś często ten
Kościół Cudotworney Matki Boskiej na wschod słońca.
w Jasnie Wielm. Senatorze Cna Kąwiczanko nawie-
dzała/ pozdrawiać. Amiatam tole w słońce przyodzia-
na PANNĘ PRZENASWIĘTSZĄ! Nictu było Sena-
torowi przyśedşy do tey Zakrystyi/ Kapłana do Mszy
s. v bracie

s. vbrać/ Msał wziawszy Msa mu znaleźć/ wyprowadzić
 do ołtarza przed OBRAZ Cudowny, służyć do Msy s. w Ko-
 ściele przy słuchaniu Msy s. tak się rzadził/ iako niegdy
 Philippus Wtóry Król będąc sam nabożny uważał nabo-
 żeństwo zeladki swojej/ kiedy których rozmawiających
 w Kościele widział/ napominał/ albo cale od Dworu
 swojego abdańkował/ to mu powiedziałwszy: Nullos se
 in aula permissurum, qui DEUM offenderent, dum ipse e-
 um devotissime adoraret; ia przy dworze takiego ciera-
 pieć nie moge/ który w ten czas Boga gniewa/ kiedy ma
 ia część powinna oddać. Tu w tym Kościele przed Cu-
 downym Obrazem brał zawsze omnia, wrożkę powrotu
 szczęśliwego z każdego Obozu y pospolitego ruszenia/
 siebie y Dwór swój na wyjeźdźnym oddawszy pod pro-
 tekcyą PANNY PRZENAŚWIĘTSZEY. Powracając/
 nie wprzód do Pokoiów/ do Gabinetów/ pości PANNIE
 PRZENAŚWIĘTSZEY ja szczęśliwe progressy nie po-
 dzielił. Petrus & Andreas erant ambo piscatores.
 Math. 4. Dwa Rodzeni/ Jasnem Wielm. Kastelan Piotr, Wiel.
 J. M. P. Choraży Kłisłi Andrzej tu do tego Kościoła
 ią Józefewskiego łowili ludzi/ kiedy Wielm. Andrzej
 Przyjemski wsiłku tysięcy Kompania przed rokiem wy-
 prowadziłszy do tego Cudownego OBRAZU, Piotr Ro-
 dzony zaśedłszy mu drogę z Duchowieństwem witał An-
 drzeja prześo ostatki drogi odprawiającego/ ognia z ar-
 tilerii wojenney na tryumf Pannie Przenaświętszey bo-
 gąto dając. Pomina Confraternia jego/ Anny S. Rożan-
 ca S., S. Franciszka, Antoniego S. tak że się konserwatorem
 Kłostoru Koźmińskiego obrat; osobliwie Patronki Ko-
 niających Barbary S. o ktore wsiłnie jednego Kapłana
 Societ. IESU prosił/ y otrzymał z Krakowa. Z tego na-
 bożeństwa to pochodziło/ że zawsze Kapłana y w domu/
 y w drodze/ y w obozach miewał/ aby Mszy S. każdo-
 dziennie słuchać. Ex recognitione supraci Dominij vitæ
 & necis,

& necis; & przyznawania Bogu/ że w reszcie tego życia y śmierci naszą / pochodziła y ową wagą niższości swojej/ Kiedy Senator w dom nie tylko do Kapłana/ ale y do Mieszczanki/ do poddanego przyszedł. Wódz ludu Bożkiego Morysz nabawił rogów y świętych tytułów przy owej rozmowie; Bogiem/ Synowie Izraelscy blask gwiazd/ nie mieli do Wodza przystęp. Cóż czyni Regimentarz? mówią starzy Rabinowie / że velum mortuale zastąpił śmiertelną zdiawłszy; mar/ zarzucił na owe rogi/ y tytuły Jasnie oświecone/ tak dopiero za onym velum najmnieyszy y Izraelitom miał audiencją y Regimentarza. Pokrywałeś y Ty Jasnie Wielm. Senatorze tym velum Senatorskie tytuły/ pamiętając żeś ta jedyna; włości twoich porcja śmiertelnego Velum; sąrownie z nąybogszym miał się w grobie popisować/ y takżeś się z najbiedniejszym łagodnie obśedł y rozmawiał.

Głowa już iakoś temu Niedźwiedziowi pod Twoim Regimentem Miłościwa Równieżanka nie służy; Et si reliquo corpore satis robustus, caput admodum infirmum habet. Przydaje podobno przesieść się z tego Niedźwiedzia. Kiedy ciężko Niedźwiedź na łeb swój boleć/pnie się na skałę wysoko/ y głowę sobie obiera łapami ścisnąwszy / rzuci się z owej opoki na dół/ y tak w ziemię łbem uderząwszy / umiera choć na miękkim piasku. Los że choremu jest krzyżem/ by też z miłkich roz wstanie było. Na tym łożu y sam Zbawiciel przyleżeć musiał. Invenimus virtutem IESUM, invenimus infirmum; IESUM fortem & infirmum. Augustin ś. Widzieliśmy IESUSA Boga silnego / widzieliśmy y chorego. Po wieczerzy był nieiało chorym Zbawiciel / opatrzył się w Wiatył na wieczność/ przyiał od Magdaleny iakoby extremam drogich olejków Unctionem, dokonczel życia cum clamore valido & lachrimis; potężnego dobywszy głosu/ y łzami się hojnie oblałszy. Jużes chwalebnie Cna Równieżanka

Plinius

ad Hebr.
5.

Plinius.

szanko w Osobie Jásnie Wielmożn: Senatora biegu
swoiego dokonczem. Niedźwiedziowi wytchnac przy
dzie bolejącemu / a Tobie Senatorze o łozie śmiertelne.
Byłoc to łozie krzyżem / Kiedyś przez Niedźiel kilkana
ście z niego nie wstawał. Niedźwiedź szuka remedium
albo lekarstwa na bol głowy miodu wprowadzie / nie
zeby go pozrzeć / ale vt compunctus aculeis apum libere
tur a gravedine capitis, vmyslnie irrituie pszczolki / aby
mu trabszadłami siekac krwi wpuścily / za ktorym krwi
puszczeniem / bolu mu zaraz vlzy. Szukałes y Ty Ja
śnie Wielmożny Senatorze, w chorobie twoiey dosyc
dlugiey remedium, zaciagano Medyków roznych / kto
rzyc życia doczesnego nieco przewlekli / abys tym le
piey dusze Twoia na wieczność przygotował. A wiez
za coe to Wielki Senatorze B O G Medyków sprowadzał
na przedłużenie życia Twoiego? Dowiedział sie Sw.
Pam. zmarły o chorym takim w Miasieczku / albo na
wsi / jezeli Cyrulika nie posłał / poszedł sam do niego /
pytał co go boli? miey tylko w Panu B O G vśnosci
przysla ia tu siebie z apoteki moiey lekarstwo albo pla
ster / ktorego zażył; y tał własna raka swoia vbogim
gotuiac lekarstwo / wielu vzdrowiał. Szukał remedium
w chorobie swoiey Compunctionem, struchy y żalu za
grzechy / kilka razy spowiedz S. uczyniwszy w tey cho
robie / osobliwie w dzień Presentationis albo Ofiarowa
nia Panny Przenąświetszey, ledyżmy mu Kapłani osta
tni na wieczność wiatyl z wielkim żalem y strucha przy
mniacemu fluzyli / dusze swoia Pannie Przenąświetszey
prezentuiac. Przy wielkim bageniu kilka dni przed
śmiercią wziął Extremam vnctionem, Olei S. po kros
regu wścieci rzekł te słowa: O piekne to zaprawde Ces
remonie tego SAKRAMENTU! Szukał remedium w r
ku vbogich; kiedy / cokolwiek vbostwa w szpitalu / w
stym do Pokoju przysc kazal / y sam z raki swoiey ka
zdemu

zdemu z osobna bogata dał iakmużn; oprocz tego
dwanásie plašczow na iak pokrycie náznačył; y ošm
Wołow temuž vbogiemu špitálowi aplikował; pá-
mistaiać na złota złotego Káznodšiel sentencja. In
celo pra' reliquis' prima. esurientis. annona. prima. sti-
pendia tractantur, erogatio pauperi prima. divinis scri-
bitur. in diurnis; w Niebie/ iakmužná / dobrze-czynienia
vbogim przodkuis przed innemi pobožnemi uczynkami.
Nie mogli šie napátrzyć Orientem solem, Panny Przená-
šwiętzey ktorey Obráz w oczách sobie stawiać kazał / y
w żolo niego lámpy palić po całej nocy. Dwa dni przed
šmiercią prosił Przewielebnego Pásterza swiego/ kto-
ry ma do ošlátniego zgonu życia šużył / aby imieniem
iego wšytkich domowych / czeládkę przeprosić / y całe
pospolštwo z Ambony/ co šie y stało.

A do dołu Niedźwiedziu! nie gásto! Sessorká dopa-
dziwszy fresu chwalebnie / rwie šie gwałtem (znáć to po
ręku) do tey nowo wymurowáney fossy przy Scabellu Cas-
dotworney Panny Przenášwięć: a Niedźwiedziowi do niey
nie sporo. Upamiétaš šie y ty bestio. Casarius lib. 7. c.
46. piše. Dano znáć Mátkce iedney / że tey drápiežna
bestya wilk iedyna coreczkę porwał / pláče Mátká /
rwie šie za wlošy; wspomniáwšy sobie ná Obráz Cudo-
wny Panny Przenášwiętzey, pošlá do Košciola przed
ow Obráz / ktory był rzezány / y przystápiwšy wešmie
Dilektá z rękú Pánnie Przenášwięćšey. O misericordia Mater!
tunc restituam vestrum infantem, dum meam mihi filiam.
reddetis; árestnuieš Panno Przenášwt: tego Synáczka tał
dlugo/ póki mi Coreczka przywrocona nie bódzie. Ješcie
že drzwi Košcielnych Mátká owa štrápióná nie wyni-
dšie / až bestya niesie nážád Pániáček / y poloży przed
Mátká zdrowiúšienka. Dopiero z radošcia do Košciola
quia restituiſti mihi filiam meam, en tibi restituo Filium tu-
um: Przebacž mi Mátko miłošierdžia/ žem šie tyle wáže-

ła / bo mi żal kazał / przepraszam cię / y dziękuję za przy-
wrocona Coreczkę / a twolegoć oddaś Dilekta. Nie wia-
żem ci się Cudotworna w tym OBRAZIE Najswiętsza-
MATKO BOSKA bracież ręki tego Twego Dilekta / o toć
tylko Jasnie Wielm: Insulát z swoim miodo- i płynnym
Bernardem przy nim Przewielebne Práctwo, Wielebni Kápta-
ni, to zgromádzone Duchowieństwo suppliknia / Tantum
modo velis ó Domina salutem nostram, & nequaquam sal-
ui esse non poterimus; rostaż tey bestyi aby się wolno by-
ło przesieść Jasnie Wielm: Senatorowi. Twój ci to
Kongregatista! Twój ci to przy tym miejscu Dziędzić
Gonoru Twoieg Promotor! Ktorýc oto grunt albo staw
na rozprzestrzenienie czasu sweg Káplice darował; Twój
ci to Senator! Nie miałas PANNÓ NAŚWIĘTSZA Scabel-
lum; Luna sub pedibus, wstał się przedtym Senatorowie.
Księżycami od innych Stanow różnili Senator z ósiatká-
mi swoimi będziec podnożkiem. Rnabność tey bestyi
tańsa żaraz na rozkazanie Panny Przenáswiętszey. Stoy
Niedźwiedziu! Staż ięszce Uršinom Gámilii Twoiey! á ty
się Senatorze przesiađ. A w coż? Prawiła staroży-
tność / że dusze ludzkie na wózkach takich się / albo w łó-
dziach miesięcznych z ziemi się na wieczność przewożily.
Ktoráż Plánetom Niebieskim podobnieysza Nawáżeze-
li nie Twoia Jasnie Wielm: Insulácie Mści Kieże Opácie
Bledzowski, Kóściółá Chrystusowego / tudzież Cisterci-
um Sarmáckiego ozdobo. W też się łódź przesiađ. Po-
płyniesz w tey Nawie z ziemi do Kryształowego portu. O
prowiant ci nie trudno w tey Nawie; bo to Navis de longe
portans panem, tak wiele iálmuzn / tak wiele stráśnych
Osiar / tak wiele chleba y pienędzy wysypać y do tych
gás sypie na prowiant w tę Nawę. Jasnie Wielm: Ka-
stelanowa Szremská, nieodmienny w affekcie iuż po śmierci
twój przyaciół; winiżuże sobie tey Nawy. Umierał Vi-
sinus Biskup Nursenski; pokazał mu się przy śmierci Piot-
ś. Kto

5. Ktorego obaczywszy / pośpieszając za nim wołał; Ve-
nio, Venio, idę idę za tobą. Venio, venio, płynę / płynę
nie w tej łodzi do portu szczęśliwej wieczności. Wesołe
sobie Celeusma gotuje Jasnie Wielm. Senator; Piotr S.
Patron moi / do ktorego miał osobliwe nabożeństwo /
oto mnie na porcie wyglada. Jasnie Wielm: Kasztelanie
Szremski, oto ci się ze w tej Nawie trzymała. Jasnie
Wielm: Infulat / przy nim Przewielebne Prałatstwo
Prześwietney Kapituły Poznanskiej / Wielebni Kaptła-
ni / Duchowienstwo całe; miłe im; Toba pozycie / miła
konwersacya / miła dobroczynność! Venio, venio, iuzem
w drodze / płynę do portu; a Tobie Jasnie Wielmożny
Mści Księżę Opacie Bledzowski za wszystkie znane
życzliwości / za te wzorzyste y dziśieysze Prałacka vs-
czynność / do ktorey prezencya y praca twoja miłości-
wie konfartuiesz; toż y innemu Przewielebnemu Pra-
łactwu / całemu Duchowienstwu / dziękuis / dziękuis.
Najśniefy Elekt y cały Senat życza cię sobie iefze
Senatorze do wiecney rady / Wyczyzna w cięskich paros-
tysmach miastwa Twoiego y odwagi potrzebuie! Ve-
nio, venio, płynę na wieczność; a to votum moje Najś-
niefy Elekcie, ażebyś w Porcie Ottomańskiej granice
Krolestwa Twoiego założył. Nawo! oto cię reiternie
Jasnie Wielm: Kasztelanowa Szremska, nie bierz mi / Na-
wo dożywotniego Przyjaciela! Venio, venio, spieję do
portu; a Tobie dziękuis za wszystkie szczerości / życzliwo-
ści / vskur / osobliwie w chorobie moiej / Padyc zrento-
ca oka służyć mi nigdy nie oschła; dziękuis za te Mści
Przenaswierkie / tysiącami ofiarowanych Suffragia, dźie-
kuis za te Pańskie przy depozycie ciała moiego expen-
sy. Wielm. J. M. P. Choraży Kąlski Rodzony Twój /
Jasnie Wielmożny Jego Mści Pan Woiewoda Kąlski,
Wielmożny Jego Mości P. Starosta Odalanowski. Nawo,
nie

nie wwoź nam Brata! Venio, venio, w drodze! / a Co-
bie Miłościwe Państwo dziękuję za affect Brater (ti /
dziękuję za te dokładania się do ostatniej usługi mojej.
Jasnie Wielm. J. M. P. *Woiewodziną Kąlską*. Nawo,
moj ci to Stryleczy! Wielm. J. M. P. *Stárościna Bo-
lemowska*; Moji ci to Rodzony! Czry Rodzone! Wielm.
J. M. P. *Stárościna Miedzerzecka*, J. M. P. *Konarzew-
ską* J. M. P. *Sienutina*. Brat ci to nasz Nawo! Venio,
venio, już do portu padzę / dziękuję / dziękuję za miłość
Siostrzeńską. Wielm. J. M. P. *Chorazyną Kąlską*,
ktorać żygliwie w chorobie służyła, pożełaj Nawo!
Venio, venio, dziękuję za żygliwe usługi. Wielm. J.
M. P. *Starosta Osiecki*; Wielm. J. M. P. *Starosta Mie-
dzerzecki*; Wielm. J. M. P. *Starosta Bolewski*, cośaś
ta ci Nawo! Venio, venio, dziękuję za Braterskie chę-
ci. Wielm. J. M. P. *Chorazyc Kąlski*; Strzy to moi
Nawo! y przy nim Wielm. *Kasztelanowie Chetminscy*.
Venio, venio, a Tobie Synowcze deus de benedictio-
nibus cali desuper, niech B O G pobłogosławi błogos-
ławieństwem Wyśw Twoich. Sad Wschowski Ka-
pturowy. Nawo! Marszałek ci to nasz! Venio, venio, ja
już na Sad Boski idę / a Wy społ, Sędziowie moi
miejcie zawsze tego przed oczyma! Który cum acceperit
tempus iustitias iudicabit, Wasze Dekreta bądźcie roz-
trząsał. - Ich Mśc Wszyscy gornych Woiewodztw. Na-
wo! Nasz ci to Senator Szlachecki! dla owej popu-
laritatem takęście go intitulowali. Venio, venio, a
wszystkim dziękuję za Braterską Konfidencya. - Cze-
ladka. Pan ci to nasz! Venio, venio, dziękuję za wier-
ne usługi. Poddanieństwo. Nawo! Opiekun ci to nasz y
Dobrodziej kiedy nas oto przed Choragwiami prze-
chodzącemi miał ochronić. Venio, venio; za te ży-
gliwość błagacie za mna Majestat Boski. Wpa-
truyże

truyże w tey Nawie Jásnie Wielm. Senatorze Ursam
 Minorem, Żeglarskiej gwiazdy / abyś do portu wmysło
 nego nie zmylił. Pokażuiec ia S. Bonawentura. Of- In Specu-
lo Virg.
 ficiū est Stellæ nostræ MARIE, quæ Nauigantes per
 mare mundi, in Navi penitentia dirigit ad litus Patriæ
 celestis. Powinność PANNY PRZENASWIĘTSZEY
 aby iako Żeglarska gwiazda plynacym w łodzi łeż po-
 kutnych do portu wieczności przyświecała. A ty na re-
 ku PANNY NAYSWIĘTSZEY dobrotliwy J & Z V/
 mitis atque festivus aspectus tuus ei appareat, tak In Com-
menda-
anima.
 wdziecznym / tak przyjemnym, iakoś na tey rzece /
 Staw się PIOTROWI PRZYIEM-
 SKIEM V.
 Amen.

1743

Biblioteka Jagiellońska

stdr0013076

